

A zene formálja a lelket

**Beszélgetés D. Nagy Lajossal,
a Bikini együttes frontemberével**

A magyarországi zenekarok közül a Bikini volt az első, amely a rendszerváltás után Romániában koncertezett, mégpedig Temesváron, a Bánságban. Azóta sokszor jártak és játszottak Erdélyben és a Partiumban is. Nem akármilyen kapcsolat fűzi a rockegyüttest az itteni közönséghez. Biharországban is voltak fellépéseik az esztendőik során, idén például a váradi várban, a Szent László Napok alkalmával. Újfent megbizonyosodhattak arról mindazok, akik szeretik a Bikini-dalokat: csöppet sem kell félni attól, hogy 'ködbe vesznek', még akkor sem, ha 'itt ül az idő a nyakukon'.

A zárókoncert előtt D. Nagy Lajos, az együttes frontembere válaszolt kérdéseinkre. Beszélgettünk régi emlékekről, zenéről, régi és új dalokról, szerencseangyalról, könyvekről, macskákról, miegyéből.

– *Miként emlékszik vissza a Bikini zenekar ikonikusnak tekinthető, a '89-es rendszerváltás utáni temesvári koncertjeire?*

– Ha visszagondolok az 1990 februárjának végén megtartott temesvári fellépéseinkre, több minden fölelevenedik: egyrészt a mennyben, másrészt a pokolban éreztük magunkat ama koncertek idején. Például amikor elvittek minket a temetőbe, a ravatalozóba, és láttuk, hogy a Szekuritáté mit művelt az emberekkel. Mindemellett három csodálatos koncertünk volt

akkor. Csütörtökön főpróba volt, arra ingyen bejöhettek az egyetemisták. Pénteken, szombaton pedig teltházas koncertek voltak. A teljes bevételt felajánlottuk Temesvár városának a filharmónia újjáépítéséhez, tatarozásához. Volt egy román őrnagy, aki a biztonságért felelt, nagyon jól beszélt magyarul, és félrehívott engem koncert előtt mondván: a felvigyázók minden belépőt megmotoznak, de annyi fegyver van közkézen, hogy száz százaléko-

san nem tud felelősséget vállalni azért, hogy nem kerül be fegyver, és véssém az eszembe, hogy egész koncert alatt én leszek a legjobban megvilágított célpont. Megcsinálta a hangulatot a koncerthez... Szerencsére ezt rögtön elfelejttem, amint fölmentem a színpadra, mert csodálatos közönség várt. Az emberek hirtelen kinyíltak attól, ahogyan a szabadság szele megérintette őket. Ezt lehetett érezni.

– *És milyen érzésekkel érkezett most Váradra, ahol szintén számos alkalommal játszott már a zenekar?*

– Csak jó emlékeim vannak. Sok remek koncertünk volt itt is. Nagyon jó ide visszajönni.

– *Ha dióhéjban összefoglalható lenne, mit emelne ki: mi mindent jelent Önnek az a majd' negyven év a Bikini együttesel?*

– Ha csupán idáig tartana az élet, és holnap már nem élnék, akkor is azt mondanám, hogy csodálatos negyven év volt, illetve nekem 37 esztendő, hiszen három évvel később érkeztem. Ezek csakugyan csodás évek voltak. Minden jó volt. Amikor a '90-es évek elején leálltunk, az is jó volt, mert csomó új muzsikussal zenéltem együtt, többek között az Omega zenészeivel is együtt játszottam éveken keresztül, Mihály Tamás volt a zongoristánk. Az is jó volt, amikor újrakezdtük a Bikinivel. Családi emlékeimmel összefonódik az egész, hiszen amikor Lojzival (Németh Alajos basszusgitáros, zeneszerző, dalszövegíró, az ő ötlete alapján alakult meg a Bikini – a szerző megj.) leültünk és megállapodtunk, hogy újrakezdjük, akkor este hazamentem, és a várandós feleségem azzal fogadott, hogy jön a gyerek. Bevittem a kórházba éjszaka a feleségemet, és másnap délelőtt meg-

született Daniella. Innentől kezdve családdal jártam koncertekre. Még ezután született egy fiú-lány ikerpár, Bálint és Loretta. A fiatalember, aki az előbb benézett, a fiam, nemegyszer elkísér a turnékra. Visszatérve Daniellához: ő volt az én szerencseangyalom. Ahogy ő megszületett '96 februárjában, attól kezdve minden sikerült nekem a zenei és üzleti életben egyaránt, bármibe fogtam. A sors hozta így, biztos vagyok benne.

– *A Bikini negyvenéves jubileumi koncertje májusban hogyan sikerült a budapesti Arénában?*

– Úgy sikerült, ahogy nem is reméltem. Sejtettem, hogy jó lesz, mert tudtam: minden jegy elkelt. Ha teltház van valahol, ott nagyon nehéz rossz koncertet adni. De még annál is jobban sikerült, mint amire számítottam. Minden-minden bejött. Senki egy picit hibát sem ejtett. Tökéletes volt minden. Pedig volt olyan mozzanat, amikor tizenhatan voltunk a színpadon. Tizenhat embert összefogni nem egyszerű. Általában egy tizenhat tagú zenekarnak már van karmestere. Nagyon jó volt, és nagyszerű vendégzenészek léptek föl, egytől egyig kiválóak. A négytagú női vonószekartól kezdve a zongoristáig, az ütöstől a szólóhegedűsig mindegyik kitűnő zenész. A lelkem repesett ettől, hogy velük játszhattam. Az Aréna-koncertre a legjobb dalokat válogattuk össze. Egyébként Váradra is szinte ugyanazt a koncertanyagot hoztuk. Annyi a különbség a budapesti és a nagyváradi koncert között, hogy az egyórás akusztikus rész, amit a vonósnegyessel kiegészítve játszottunk, az itteni repertoárból hiányzik. Az Arénában két és félóra volt a koncert, itt másfél óra.

Fotók: Szent László Napok / Tompa Réka

A Bikini a váradi várban

– Sajnos néhány zenésztársa, mint például Gallai Péter billentyűs, már csak az égi zenekarban játszhat...

– Ők már nincsenek velünk, de emlegetjük őket, emlékezünk rájuk. Dévényi Ádám is elment sajnos. A legjobb szövegeinket ő írta, például az *Adj helyet magad mellett*, a *Közeli helyeken* című dalokat. A Covid-járvány idején, az elmúlt három évben sok barát ment el, rengeteg veszteség ért.

– Művészként hogyan élte meg a járványos, karanténos időszakot?

– Bálint fiam már a legelején, 2020 márciusában azt mondta, ne menjek sehová, ő megy majd mindenhová. Otthon zenélgettem. Van saját stúdióm. Gitároztam, énekeltem, zongoráztam. Saját magamat szórakoztattam. Időnként Skype-on, telefonon beszéltem a többiekkel. Épp a járvány előtt fejeztem be a szólólemezemet. Új dalok is születtek a járvány idején, ezeket oda-

adtam egy énekes lánynak. Mindenki kérdi tőlünk, hogy lesz-e még folytatás, várható-e új lemez. Azt tervezem, hogy megírok három-négy szöveget, esetleg dallamot is, megmutatom a többieknek, mindenki hozzáteszi azt, amit gondol, felvesszük és feltesszük az internetre, aztán meglátjuk, a közönség hogyan fogadja. Lojzi azt mondja: azért ne készítsünk új lemezt, mert hiába jövőnk ki új dolgokkal, mindig a régieket akarják hallgatni. Ez igaz is egy kicsit egyébként. Ugyanakkor meg, amikor van egy hosszabb szünet, az emberek kíváncsiak az újdonságokra is.

– A származást, nemzetiséget illetően elég sokszínű a családja. Partiumból származó felmenő is található a családjában.

– Az anyai nagymamám a Szatmár megyei Alsószoporrról származik. Szatmárnémetiben járt iskolába. Később átköltözött a család Bereg-

szászra. Ott ismerte meg a férjét, aki osztrák erdőmérnök volt. A Monarchiában ez annak idején teljesen normális és megszokott volt. Az emberek Kárpátalján úgy tudtak együtt élni, nyolc-tíz náció, hogy az égvilágon semmi bajuk sem volt egymással. Teljesen természetes volt, hogy egy magyar nő egy osztrák férfihoz megy feleségül. Nagymamám kicsit megtanult németül, a férje meg magyarul, de úgy, hogy végül már káromkodni is tudott magyarul. Amikor az első világháborúban besorozták mint német mérnök-tisztet, századosi rangja volt, tartalékos tiszt, mondták neki, hogy osztrák–magyar vegyes ezredbe teszik. Ő meg azt válaszolta, hogy magyar ezredbe akar kerülni, úgyhogy a kaposvári somogyi ezredbe helyezték. Hosszú és bonyodalmas amúgy a család története. Ha leírnám, valószínűleg olvasmányos, izgalmas regény kerekedne belőle.

– *Mennyire zsúfolt a nyári, őszi koncertprogram?*

– Sokszor jövünk a határon túlra. A Partiumban is rengeteget játszunk, meg Székelyföldön is. Felvidéken is sokat vagyunk. Hatvan koncertből harmincat valamelyik határon túli térségben tartunk. Ez most így alakult. A határon túliak lekötötték az időpontokat addigra, mire a magyarországiak felébredtek.

– *Fontos a test és lélek harmóniája. Rendszeresen edz saját testedzési terv szerint. A léleknek pedig a zenélés mellett jót tesz az olvasás meg a macskázás, hiszen macskabarát is, úgy tudom.*

– Gyönyörűszép egyéves, cirmos kandúrcicánk van. Úgy hívják, hogy Tóbiás. Csak akkor szokott nyávogni, ha valami nagyon nagy baj van.

Általában testbeszéddel kommunikálunk egymással. Odajön hozzám, dörgölőzik a fejével, mindig a kezemet keresi, és olyankor tudom, hogy éhes. Ha a lábaival úgy tesz, mintha kaparna, azt jelenti, hogy szomjas.

– *Ha egy szigetre csupán néhány könyvet vihetne magával, tudna választani, mely művek legyenek ezek?*

– Életem egyik nagy élménye volt Mika Waltari *Mikael* című regénye. Csodálatos könyv. Biztos, hogy vinném magammal. Zolától mindenképp vinnék valamit, a *Párizs gyomrát* vagy a *Nanát*. Egy-két Jókai-regény is biztosan kerülne a poggyászbába, mert nekem Jókai Mór a legnagyobb magyar mesemondó. Volt nekem egy nagyon kedves könyvem. Eredeti, 1901-es kiadás volt, *Arany János balladái Zichy Mihály rajzaival*. Keménytáblás, dombornyomású, csodás könyv az összes balladával, gyönyörű ábrázolásokkal. Imádtuk. Sajnos a költözések során elveszett. Utánanézek, hátha be tudok szerezni hasonlót, ha nem is első kiadásban. Szóval ezek az említett kötetek mindenképpen velem tartanának.

– *Hogyan látja a rockzene, az élőzene jövőjét ebben a furcsa, egyre pörgősebb, egyre inkább digitalizált világban?*

– Ha az ember ma meg akarja szólítani a fiatalokat, ahogy minket is annak idején, zenével lehet megszólítani őket. A mai sztárokért ugyanúgy rajonganak, mint én akkoriban a Beatlesért. Nekem a Beatles volt a mindenem, Paul McCartney volt a kedvenc zeneszerzőm, zenészem. Egy-két héttel ezelőtt hatalmas élmény ért. Ausztráliában, Sidney-ben lakik egy barátom, aki szeretett volna részt venni májusban a születésnap nagykoncertünkön, de nem tudott hazarepülni,

és kérdezte, hogyan tudná megnézni a felvételt. Mondtam neki, hogy kilencven százalék esély van rá, hogy fent van a Youtube-on. Megtalálta, végignézte, megmutatta az ausztrál szomszédainak: „Nézzétek, ez a barátom”. A szomszédok megjegyezték: tavaly itt volt Paul McCartney Sidney-ben, ez ugyanolyan minőség. Nagyon jól esett nekem, hogy Paul McCartney-hoz hasonlítottak. Szóval a fiatalokat zenével lehet megszólítani. Fontos, hogy a zene legyen része az életüknek, mert a zene formálja és karbantartja a lelket. Mindig két dolgot szoktam javasolni a fiataloknak. Egy: tanuljon meg valamilyen hangszeren játszani, teljesen mindegy, milyen zeneszerszám,

szájharmonika, hárfa vagy citera, csak hangszer legyen, s onnantól másképp fogja látni a világot. Kettő: kezdjen el sportolni, ha eddig nem sportolt, mozogjon rendszeresen. A sportot akármikor el lehet kezdeni, akár ötven-, hatvanévesen is. A rendszeres testmozgás karbantartja a testet. Ha az ember életének része lesz a zene meg a sport, akkor az egyfelől azért nagyon jó, mert sokáig fog élni, másfelől meg boldogan fog élni, harmadrészt pedig mint boldog ember a körülötte lévők életét is boldoggá fogja tenni.

– *Köszönöm szépen a beszélgetést.
Adjon az ég minden jót!*

Tóth Hajnal